

Tečajevi Uživo i Online

Najveći Izbor Edukacija u HR. Certificirani Tečajevi uživo i online.

EduCentar

Sazn

NASLOVNICA RONJENJE ▾ RIBOLOV ▾ PLOVILA ▾ O MORU ▾ ŽIVI SVIJET JADRANA ▾

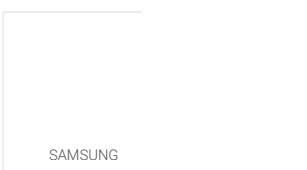
SADAŠNJOST I BUDUĆNOST POMORSKE PROŠLOSTI

© 24/12/2022 by admin

Na krajnjoj južnoj (kopnenoj!) točki Hrvatske, u Konavlima, na poluotoku Prevlaka nalazi se Punta Oštro/Oštra. A na njoj je uistinu impresivna austrijska utvrda koju je sredinom 19. stoljeća sagradio tadašnji zapovjednik garnizona u Dubrovniku i Kotoru, Lazar Mamula – uz još dvije koje su čuvale ulaz u Bokokotorski zaljev. Međutim, ovo nije priča o toj utvrdi iako svakako preporučujemo da je posjetite nađete li se u njenoj blizini. Prije nekoliko godina Društvo prijatelja dubrovačkih starina (DPDS) započelo je obnovu te utvrde koja je bila u prilično lošem stanju – obnovu koja je važna na onoj spomeničkoj ali i simboličkoj razini. (Slika 1) Uz sve to DPDS je najavilo kako će u obnovljenu utvrdi useliti bogatu zbirku austrougarske mornarice (uz akvarij, restoran itd.) koja je navodno nabavljena od privatnog kolekcionara iz Austrije. Ima smisla, rekli bismo. Ali da li je prioritet? Međutim, ovo nije priča ni o DPDS-u, koje se legitimno bori za svoj opstanak, i o čijem se radu proteklih desetljeća može raspravljati u rasponu od kritika do pohvala. Ovo je kratka priča o budućnosti naše bogate pomorske baštine čiji smo jedan izuzetno mali dio proteklih mjeseci pokušali prezentirati na stranicama Gorgonije.

Možda niste znali, ali čak se pet muzeja na našoj obali „kite“ pridjevom pomorski: Povijesni i pomorski muzej Istre u Puli, Povijesni i pomorski muzej Hrvatskog primorja u Rijeci, Hrvatski pomorski muzej u Splitu, Pomorski muzej u Orebiću, Pomorski muzej u Dubrovniku (dio Dubrovačkih muzeja). Uz njih se duž obale i na otocima nalazi veliki broj manjih zbirki ili postava „zavičajnih“ muzeja gdje se više ili manje uspješno pokušava čuvati i prezentirati pomorska tradicija svakog pojedinog kraja. Muzej betinske drvene brodogradnje na Murteru svakako je onaj kojega moramo posebno spomenuti. Dapače, u budućnosti mu posvetiti i posebnu priču.

📅 6 1 0 6 9 2

👤 Users Today : 48

👤 Users Yesterday : 21 ^

📅 This Month : 7440

Koliko god bili veliki ili mali svi ovi muzeji, zbirke i postavi imaju jednu poveznicu – svima je osnivač i „vlasnik“ lokalna i regionalna uprava. A nastavno na tu činjenicu je i djelokrug tih muzeja koji je izrazito lokalnog/regionalnog karaktera. Ta rascjepkanost prostora, ali i pogleda i ponašanja, jedna je od lošijih karakteristika naše zemlje. Dakle, iako smo prilično (barem deklarativno) ponosni na našu pomorsku baštinu, kako onu prošlu tako i onu koja još uvijek na neki način živi – činjenica je da smo država bez pomorskog muzeja ili slične institucije koja bi se na nacionalnoj razini bavila ovim dijelom naše prošlosti. Poznajuci nas Hrvate, ukoliko bi se netko i odvažio na osnivanje takve institucije, prvo pitanje koje bi se postavilo bilo bi – gdje. Ili još bolje – a zašto baš tu. Netko bi mogao pomisliti da sam malo „zloban“ ili čak podrugljiv, ali ‘ajde recite da to nije istina. Ipak, ovaj put bi takva pitanja čak donekle i imala smisla jer uistinu bi se bilo teško odlučiti za samo jedno takvo mjesto. Naime, pomorska baština nam je duga, slojevita, raznovrsna i izuzetno bogata – kako ona domaća tako i ona koju smo ostavili ploveći morima svijeta ili ona koju smo stvarali zajedno sa „strancima“. U isto vrijeme ta baština ima puno više točaka u kojima se raznovrsnost dodiruje te se isprepliće s civilizacijom Sredozemlja od kojega je neodvojiva. Staviti sve to pod isti krov biti će zbilja teško. Ipak, riječ koju u ovom slučaju tražimo bila bi – izazovno. Naime, takav nam muzej (ili kako god tu instituciji nazvali) jednostavno treba. Jer koliko god bila raznovrsna i bogata, ta ista hrvatska pomorska baština je često slabo vidljiva.

Sličan problem (ako se uistinu radi o problemu) ima i Italija gdje se veliki broj muzeja s pomorskom tematikom nalazi od Trsta, Venecije i Genove, preko La Spezie, Rima i Napulja do Taranta i Sirakuze. Čak po dva u jednom gradu. S druge strane Španjolska, Velika Britanija ili Nizozemska imaju velike i impresivne nacionalne pomorske muzeje – što je, rekli bismo, u skladu s prošlošću svjetskih pomorskih sila. Španjolska ima čak dva. Jedan je u Madridu što je posebno zanimljivo s obzirom da je španjolska prijestolnica udaljena od mora oko 350 kilometara. Drugi, puno poznatiji, je Pomorski muzej u Barceloni. Britanski Nacionalni pomorski muzej je u Londonu između Temze i Greenwich parka dok se slična nizozemska institucija nalazi na jednom od kanala u središtu Amsterdama. Od svih je, imenom, tematikom i arhitekturom, možda najambiciozniji Muzej europskih i mediteranskih civilizacija u Marseille-u. Nabrajati možemo i dalje, od sjeverne do južne zemaljske polutke. Pomorski muzej ima čak i Crna Gora. A taj je pak nastao iz bratovštine „Bokeljske mornarice“ – prije nekoliko dana upisane na Listu UNESCO-ve nematerijalne kulturne baštine kao crnogorsko kulturno dobro – iako je mornarica nastala u okrilju „hrvatske baštine i katoličke tradicije“, kako naglašava Zajednica bokeljskih Hrvata. S druge pak strane Hrvatska se izborila da kao svoje dobro na istu UNESCO-vu listu upiše „Svečanosti sv. Tripuna i kolo sv. Tripuna“. Iz vlastitog iskustva rada s UNESCO-m znam da se radi o ozbiljnom poslu koji se ne obavlja „preko noći“. Pouzdano znamo da je Hrvatska nudila Crnoj Gori zajednički rad na nominacijama vezanim za Bokeljsku mornaricu. Teško je sada proizvoljno govoriti da li je spremnost na suradnju druge strane izostala i ako jest, zašto. U prošlosti smo, naime, imali zajedničkih pozitivnih iskustava na sličnim poslovima. Stvar je sada završena i ono što je u svemu ovome važno je da fenomen Bokeljske mornarice postaje svjetska baština koju je nemoguće odvojiti od njene prave povijesti. A pisati povijest Dalmacije i Hrvatske bez Kotora bio bi veliki promašaj. Tko ne vjeruje neka pokuša. Isto bi se dogodilo kada biste bez toga gradića pokušali pisati ili razumjeti povijest Venecije ili Crne Gore. Razmislite malo...

U svakom slučaju primjera je puno i različiti su – a to znači da je puno znanja i iskustva, jer vlastitu baštinu ne proučavamo od jučer, niti smo prvi koji su se suočili s potrebom osnivanja jedne nacionalne institucije. Njen zadatak ne bi bio samo sakupljati i prezentirati pomorsku baštinu, već i istraživati je, interpretirati, educirati i pisati o njoj. Koliko mi je poznato gotovo jedinu knjigu o povijesti Jadrana napisao je predaleke 1961. godine Grga Novak – Jadransko more u sukobima i borbama kroz stoljeća. Ove godine pojavila se nova i potpuno drugačija (koju tek treba valorizirati i „testirati“), iz pera padovanskog profesora Egidia Ivetića – Povijest Jadrana/More i njegova civilizacija. Između ta dva djela ogroman je broj radova i istraživanja više ili manje poznatih pojedinaca o prošlosti ovog našeg dijela Sredozemlja. Namjerno naglašavam ovo „našeg“. Naime, ako objektivno razmislite i pri tome se ne vodite nikakvim nacionalističkim konotacijama ili pretenzijama – Hrvati su gotovo jedini Slaveni na Sredozemlju. Točnije, jedini koji su na njemu opstali i stvorili vlastito pomorsko naslijeđe. Baštineći pri tom tradicije, znanja i vještine znatno starije od vremena njihovog dolaska na Jadran. Ta činjenica, uz ono bogatstvo i raznovrsnost, definitivno je zaslužila da se o njoj razmisli i djeluje. Samo se možemo nadati da će se ona jednom i negdje i materijalizirati. I nije važno gdje će to biti – važno je da bude. Uostalom, tko kaže da mora biti na jednom mjestu.

Tekst: Ivan Alduk

Ovaj tekst je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

Posted in [NOVOSTI, POMORSKA BAŠTINA](#)

< Prev

^

This Year : 127322
Total Users : 610692
Views Today : 337
Total views : 2469618
Who's Online : 3

GORGONIJA.COM

SADAŠNJOST I BUDUĆNOST POMORSKE PROŠLOSTI

BITKA KOD TROGIRA I MLETAČKA NA SREDOZEMLJU

MORSKI KRATAVAC / TRP – Suršene – 1. dio

Morska banjada u prosincu

34. redoviti Sabor HRS-a

telemach

Darujemo do **1.500 KN** ili **199,08 EUR** **POPUSTA** na uređaje

[Odaberi uređaj >](#)

IMPRESSUM

GORGONIJA.COM

Nakladnik:

Udruga informatičara Imotski
Šetalište Stjepana Radića 21
21260 Imotski

e-mail: portal@gorgonija.com

Glavni urednik: Luka Kolovrat

luka.kolovrat@st.t-com.hr

SURADNICI

Za Gorgoniju pišu

Damir Višić, Boris Bulić, Jenny Barnjak,
Jadran Grančić, Davor Majkić, Matko
Vojković, Tonči Žanko, Damir Brajković,
Ante Tonči Fabris, Lidija Lijić Vulić,
Damir Ljubičić, Vedrana Vidović, Danijel
Frka, Vedran Dorušić, David Počekaj,
Damir Višić, Roko Markovina, Mario
Radaljic, Jelena Glamać, Dubravka
Pajk, Matko Pojatina, Vitomir Maričić,
Vesna Zmaić, Šime Sušić, Sunčana
Žaknić, Ivica Kostelić, Jelena Kurtović
Mrčelić

olubeum.digital

FACEBOOK

Free Fall

GORGONIJA KAN

Sigurna kupnja onl

Samsung shop -
po povoljnim cije